

ОСОБЛИВОСТІ

роздрібного ринку електричної енергії з 01.01.2019

З 01.01.2019 на території України стартував перший сегмент нового ринку електричної енергії, а саме *роздрібний ринок електричної енергії*.

Основною метою запровадження нового ринку електричної енергії є приведення електроенергетичної галузі України до європейської моделі, коли розподіл/передача електричної енергії і її постачання провадяться незалежними юридичними особами, а споживачі мають право вибору постачальника, незалежно від їх форми власності та відомчої належності. На виконання вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» з АТ «Харківобленерго» в 2018 році було виділено постачальника електричної енергії, шляхом утворення окремої юридичної особи – ПрАТ «Харківенергозбут».

Таким чином, починаючи з 01.01.2019 споживачам м. Харкова та області послуги з розподілу надаватиме АТ «Харківобленерго» (крім мереж, що є власністю АТ «Укрзалізниця», яке також виконує функції електророзподільного підприємства в межах власних електричних мереж). Постачання електричної енергії поряд з ПрАТ «Харківенергозбут» можуть здійснювати інші постачальники, які отримали відповідну ліцензію та доступ до електричних мереж електророзподільного підприємства.

Як відбувається перехід до нового ринку та що потрібно знати різним категоріям споживачів.

Так в залежності від категорії до якої відноситься той чи інший споживач, останній має право закуповувати електричну енергію або у постачальника універсальних послуг, або у будь-якого іншого постачальника за вільними цінами (загальна кількість постачальників електричної енергії на території Харківської області).

Послугами постачальника універсальної послуги, яка передбачає гарантоване постачання електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії мають право скористатись побутові споживачі та малі не побутові споживачі договірної потужності яких менш 50 кВт. Тимчасово з 01.01.2019 по 31.12.2020 послугами постачальника універсальних послуг також можуть скористатись бюджетні установи/організації не залежно від договірної

потужності, а також інші споживачі договірної потужності яких менш 150 кВт. Решта споживачів повинна обрати постачальника за вільними цінами. Новиною роздрібного ринку є запровадження інституту постачальника «останньої надії», який має забезпечити гарантоване електропостачання споживачу протягом часу необхідного для обрання ним постачальника електричної енергії, але не більш 90 днів.

Виконання функції постачальника універсальної послуги, на території Харківської області, покладено на ПрАТ «Харківенергозбут».

Виконання функцій постачальника «останньої надії», на всій території України, покладено на ТОВ «Укрінтеренерго».

Які зміни чекають споживачів у зв'язку з початком функціонування роздрібного ринку? Для розгляду цього питання споживачів можна розподілити на чотири групи: побутові, малі не побутові, бюджетні установи/організації та інші споживачі.

Перш за все, те що стосується кожного споживача (в тому числі і побутового). Усі договори укладання яких передбачено між учасникам на роздрібному ринку є публічними, що значно спрощує процедуру їх укладання. Проте кожний споживач має укласти декілька таких договорів, а саме спочатку укладається договір про надання послуг з розподілу з АТ «Харківобленерго», і тільки після цього договір про постачання електричної енергії. Для не побутових споживачів, правилами роздрібного ринку додатково передбачено укладання договорів про надання послуг з компенсації перетікань реактивної електричної енергії та про надання послуг комерційного обліку. З усіма змінами в законодавстві, а також змістом публічних договорів можливо ознайомитись на веб-сайті надавача відповідних послуг.

Для споживачів, з якими було укладено договір про постачання електричної енергії до 31.12.2018 значно спрощена процедура укладання договорів про розподіл електричної енергії. В перехідний період до укладання нового договору про розподіл, продовжує діяти існуючий договір в частині розподілу, що не суперечить діючому законодавству, в тому числі його дія продовжується в частині розрахунків за перетікання реактивної електричної енергії. В частині розрахунків за активну електричну енергію цей договір припиняє діяти з 01.01.2019.

Побутові споживачі практично не відчують ні яких змін в процесів провадження нової моделі роздрібного ринку, принаймні до 01.07.2019 коли

планується впровадження додаткових сегментів нової моделі ринку електроенергії, а саме ринку «на добу наперед» та «внутрішньодобового ринку», ринку «двосторонніх договорів» та «балансуючого» ринку. На теперішній час, для побутових споживачів, фактом приєднання до умов публічних договорів про розподіл електричної енергії та постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг є вчинення будь-яких дій, які засвідчують бажання споживача укласти ці договори, зокрема, надання підписаної заяви-приєднання, сплати рахунка постачальника універсальної послуги та/або факт споживання електричної енергії. При цьому, побутові споживачі продовжать отримувати електричну енергію за пільговими цінами, які затверджені постановою НКРЕКП від 26.02.2015 №220 та діяли до 01.01.2019.

Для малих не побутових споживачів та інших споживачів договірною потужністю яких менш 150 кВт приєднання до публічних договорів про розподіл та постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг відбувається шляхом аналогічним, як для побутових споживачів. Одночасно для цієї категорії споживачів, не виключається право обрати будь-якого постачальника за вільними цінами.

Бюджетним установам/організаціям, тимчасово до 31.12.2020 надана можливість укласти договори про постачання електричної енергії з постачальником універсальних послуг, шляхом застосування переговорної процедури закупівель, що значно скорочує процедуру укладання договору. Після укладання цього договору бюджетні установи/організації мають право застосувати процедуру відкритих торгів з метою визначення іншого постачальника, більш привабливого з економічної точки зору. У разі обрання іншого постачальника бюджетна організація має право змінити постачальника, відповідно до процедури передбаченої Правилами роздрібного ринку електричної енергії. Укладання договору про постачання електричної енергії з постачальником універсальної послуги на час необхідний для проведення процедури відкритих торгів дозволяє захистити бюджетні організації від додаткових втрат бюджетних коштів, пов'язаних із закупівлею електричної енергії у постачальника «останньої надії».

Решта споживачів має укласти договори з постачальниками за вільними цінами. У разі необрання з будь-яких обставин постачальника електроенергії, постачання електроенергії такому споживачу здійснює постачальник «останньої надії», але не більш 90 днів. Протягом 90 днів споживач має визначити постачальника, після закінчення цього терміну та

відсутності іншого постачальника, електропостачання такому споживачу припиняється повністю.

Також слід зазначити, що споживачі які мають декілька об'єктів розташованих відокремлено один від одного та непов'язані між собою технологічними електричними мережами, мають право укласти договір про постачання електричної енергії для таких об'єктів з різними постачальниками електроенергії. При цьому постачання електричної енергії на окремі об'єкти споживача, договірна потужність яких менш 150 кВт, може здійснюватись постачальником універсальних послуг.

Дуже важливе питання, яке стосується житлово-комунальних підприємств, гуртожитків, садових товариств, гаражно-будівельних кооперативів, це відміна з 01.01.2019 тарифів на електроенергію, для технічних цілей (робота ліфтів, насосів та замково-переговорних пристроїв, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності, освітлення дворів, східців і номерних знаків, освітлення території) на рівні населення. Питання повернення побутових тарифів для зазначених цілей НКРЕКП планує вирішити на засіданні 11.01.2019, шляхом скасування постанови від 23.12.2018 №2010.

Ну і нарешті що стосується вартості електричної енергії. Вартість електричної енергії постачальника універсальних послуг та постачальника «останньої надії» регулюються НКРЕКП та складаються з середньозакупівельного тарифу електроенергії на оптовому ринку електричної енергії, тарифу розподілу для відповідного класу напруги та тарифу відповідного постачальника електричної енергії.

Для споживачів Харківської області вартість електроенергії без ПДВ становить:

- при закупівлі у постачальника універсальних послуг – 227,67 коп./кВт*год.;

- при закупівлі у постачальника «останньої надії»:

для 1 класу напруги (до 27,5 кВ) – 224,73 коп./кВт*год.;

для 2 класу напруги (27,5 кВ та вище) – 262,39 коп./кВт*год.

Вартість електроенергії за вільними цінами є договірною і визначається окремо для кожного споживача вибраною комерційною пропозицією. Комерційні пропозиції також містять порядок розрахунків. У разі закупівлі за

вільними цінами, графіки розрахунків обов'язково передбачають наявність попередньої оплати. Доля попередньої оплати від 30 до 100% визначається окремо для кожного споживача в залежності від обсягів споживання електричної енергії.

Вартість електричної енергії постачальника за вільними цінами може не включати тариф розподілу у разі обрання споживачем самостійного розрахунки за послуги розподілу з АТ «Харківобленерго».

Відповіді на інші питання споживачі м.Харкова і області можуть отримати на веб-сайті або від працівників ПрАТ «Харківенергозбут» в районних відділеннях чи безпосередньо в головному офісі розташованому за адресою: м.Харків, вул.Плеханівська, 126 (трьох поверхова будівля, перехрестя вулиць Плеханівська та Морозова, напроти трамвайної зупинки).